

TOMIS

REVISTA EPARHIALĂ DE CONSTANȚA

= CUM CE VA BEA DIN APA PE CARE O VOIU DA EU
NU VA ÎNSEȚA ÎN VEC = IOAN. IV. 14 =

SUMAR

Doamne mântuiește-mă de Diac. A. V. — O aniversare de Pr. Mih. Rădulescu. — Căminurile culturale la sate și biserica de Pr. D. Chirilă. — Uniți în cuget și Dumnezeu de Pr. Mihail I. Buric. — Predica la Duminica 5-a după Rusalii de Pr. Em. D. Grosu. — Moartea cântărețului A. Calu-Traian de Pr. D. Andreiu-Săcele. — La înmormântarea lui Ion N. Roman, de Vicar Gr. Dumitrescu. — Partea Oficială. — Diverse.

Conducerea Revistei

Comitetul diriguitor :

Director: **VICAR GR. DUMITRESCU**

Redactor: **DIAC. AR. VÂRNAV**

Membrii : }
Ec. *Gh. N. Ionescu*
" *V. Georgescu*
" *C. Popescu-Palas*
" *I. Grigorescu*

Colaboratori :

Ec. M. Rădulescu-Ștefănești-Ialomița ; Ec. Gh. Popescu-Urziceni ; Pr. Gh. Vasilescu-Znagoveanu ; Pr. N. C. Munteanu-Muntmarg—Bacău ; Pr. I. Popescu-Reviga—Ialomița ; Ec. I. V. Pascu-Adjud-Putna ; Ec. I. Ciolca-Grindu-Ialomița ; Pr. George Petre-Broșteni—Ialomița ; Pr. Grivas D. Cruceanu-Hagiud-Doctorand—Cernica Ilfov ; C. Georgescu-Obrejița — R.-Sărat ; Horațiu C. Birou.

*

Se primesc spre publicare articole și dela alte persoane.

Ele vor fi scrise citeț și pe o singură pagină.

Schimbul de reviste, trimeri de articole, abonamente și orice corespondență se va adresa Revistei „Tomis“, la Sf. Episcopie.

Abonamentul

1 an pentru preoți, episcopii și abonații particulari 160 lei

„ pentru cântăreți 120 „

TOMISUL

FOAE OFICIALĂ EPARHIALĂ

SUB PATRONAJUL PREA SFÎNȚITULUI EPISCOP GHERONTIE

DOAMNE MÂNTUEȘTE-MĂ

Matei XIV, 22—34.

Sfântul evanghelist Matei ne istorisește cum odată ucenicii Mântuitorului erau singuri în corabie și valurile mării înfuriate o izbiau puternic. Zadarnic se luptară ei timp de ore întregi ca să treacă de cealaltă parte a mării, căci corabia era târâtă în toate părțile de forța irezistibilă a valurilor furioase și se temeau în orice clipă, că vor fi înghițiți de dânsule.

Deși Sfinții Apostoli erau bărbați puternici, creșcuți de mici pe valurile mării și adeseori au stat față în față cu moartea, totuși acum sufletele lor s'au cuprins de frică și de desnădejde. Ingroziți au început să strige după ajutor. În clipa când ei se credeau pierduți, lumina fulgerului le arată că la orizont cineva venea pe mare ca pe uscat spre dâșii. O spaimă nespusă îi cuprinse pe toți și au început să strige: „Nălucă este!“ Dar năluca se apropie de corabie și cu vocea-i blândă și bine cunoscută lor, le zice: „Indrăsniți, eu sunt, nu vă temeți“. La auzul glasului iubitului lor Invățător, ei se liniștesc, îngrijorarea a dispărut, furtuna e uitată, căci știau acum că salvatorul lor este aproape. Atunci Petru unul din cei doisprezece, plin de credință și de iubire față de Mântuitorul zise: „Doamne, dacă ești tu, poruncește-mi să viu la tine pe apă“.

„Vino“ i-a zis Mântuitorul. Și fără să se teamă de nimic, el se aruncă pe valuri și înaintează spre Iisus. Vântul însă sufla cu putere și valurile mării îl ridicau și-l coborau fără să le poată înfrunta. Infricoșat că pute-

rile lui n'au să-l ajute ca să biruiască furia valurilor, teama începe să-i cuprindă iarăși sufletul, credința să-i slăbească și odată cu ea simte că începe să se afunde în apă.

Pe când se scufunda își aduse aminte, că în apropierea lui este Iisus, care îl poate salva. „Doamne mântuește-mă“, strigă el cu disperare. Atunci Iisus îi întinde mâna și-l trase afară scăpându-l dela pierzare. „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?“ îi zise Domnul. Adică vezi ce înseamnă a nu avea destulă încredere în ceiace v'am învățat eu. Au nu știai tu, că Domnul este aproape și că cel ce te-a chemat la Dânsul nu te va lăsa să te îneci?

Iată urmările necredinței sau ale credinței scăzute și slăbite. La început Petru se asvârle pe valurile mării și înaintează câțiva pași spre Domnul. Îndată ce credința lui începe să-i slăbească, îndată ce începe să-și găsească loc în sufletul lui îndoiala, că Invățătorul n'ar putia să-i fie de ajutor, el începe să se afunde în valuri și în culmea disperării cere ajutor.

Statornicia în credință este una din cele mai frumoase virtuți creștinești cari împodobesc sufletele mari, este privescătoarea frumoasă pe care ți-o oferă omul ce nu-și schimbă gândurile și simțurile chiar în fața celor mai mari pericole. Ea este pentru om în viață ceea ce este ancora pentru corabie în mijlocul unei mări înfuriată de furtună năprasnică, căci precum ancora stăpânește în loc corabia ce este amenințată de valuri ca să fie scufundată, tot așa și statornicia în credință ține pe om neclintit în mijlocul valurilor și împotriva tuturor furtunilor vieții pământești.

Acolo unde slăbește credința și încrederea în Dumnezeu, acolo se înmulțesc faptele cele rele: disprețul, lipsa dela datorie, minciuna și nedreptatea, lăcomia și nesațiul, înșelăciunea, furtul, invidia și toate patimile urâte, cari ne înjosesc și ne depărtează dela împărăția lui Dumnezeu.

Necredința este ca o buruiană otrăvitoare, pe lângă că este stearpă și neroditoare, dar ea împiedică și roadele cele bune ale credinței să crească. De aceea, ea trebuie desrădăcinată din sufletul nostru și în locul ei

să fie sădită credința cea vie și lucrătoare de fapte bune. „Căci“ fără de credință nu este cu putință a plăcea lui Dumnezeu și că trebuie ca cel ce se apropie de Dumnezeu să creadă cum că este; și, celor ce-l caută pe dânsul este dătător de plată“ (Ebrei XI, 6).

Pildă de credință tare și statornică ne-au dat-o sfinții mucenici, cari au îndurat cele mai grozave chinuri și au primit mai bine să moară decât să se lepede de credință.

Se spune că în regatul Bungo, o nobilă familie creștină fu greu maltrată ca să-și părăsească credința creștină. Când aceasta nu isbuti, regele dădu ordin ca fiul cel mai mare din familie să fie adus înaintea sa spre a fi sugrumat. După două zile, fu adusă tatălui știrea că, copilul a fost sugrumat și acum regele cere pe fiica lui ca s'o pedepsească la fel.

„Du-te — zise tatăl fiicei sale — și arată păgânului rege, că virtutea la noi creștinii nu se măsoară după ani, ci după puterea credinței“.

După aceasta regele ceru pe fiul cel mai mic. Și pe acesta îl trimise tatăl. După două zile veni știrea că și copilul acesta a fost sugrumat și acum regele pretinde să i se prezinte tatăl și mama copiilor. Se prezentară, însă nu a fost posibil a-i abate dela credința lor. Văzând aceasta regele, porunci să se ridice perdeaua din fața părinților și iată copiii lor crezuți morți, erau acolo sănătoși. Regele le laudă tăria credinței și îi liberă. Ce bucurie pe bieții părinți. *) Iată pildă de credință statornică.

În viața aceasta pământească suntem adeseori încercați de greutăți și necazuri fiecare dintre noi. Dar cine se încrede în Dumnezeu, cine își încredințează toată viața Lui, acela totdeauna isbutește să plutească pe deasupra valurilor și nevoilor vieții acesteia. Că Dumnezeu niciodată n'a părăsit pe cel drept în clipele cele grele. La orice încercare ce ne ajunge, El e gata să ne vie în ajutor și să ne întindă mâna ca și lui Petru, când era să se afunde în valurile mării.

În chinurile boalei, în lupta cu ispitele, în întâmpinarea prigonitorilor și a ocărătorilor, când n'avem

*) Din o mie de pilde de Dr. Gh. Comșa-Episcopul Aradului.

pâinea zilnică și când n'avem adăpost, când prietenii sau vrăjmașii ne întind curse, cugetând de obicei cele rele asupra noastră spre a ne săpa pe ascuns din cauza invidiei sau a răutății, în toate aceste împrejurări, precum și în altele încă și mai grele, să nu ne pierdem nădejdea sau să ne îndoim de ajutorul și mila lui Dumnezeu. Că Dumnezeu cel atotputernic poate schimba suflarea vânturilor, cu atât mai mult soarta noastră. Că Dumnezeu cel prea îndurat poate întoarce întru bucurie lacrămile noastre, precum a binecuvântat oarecând casa mult încercatului Io.

Să avem prin urmare întotdeauna încredere în Domnul și atunci, El ne va ajuta. Să ne lipim mai puțin inima de bunurile trecătoare, cari adeseori sunt cauza necazurilor noastre și să luăm pildă de statornicie în credință dela sfinții mucenici, pe lângă suferințele cărora, ale noastre nimica nu sunt. Să ne aducem aminte în toată vremea și în tot ceasul, că Iisus Christos este aproape de noi și prin urmare la vederea valorilor acestei lumi să nu ne înfricoșăm. Să nu uităm niciodată că dela pierzare nu ne poate scăpa decât stăpânul furtunii. În clipa când vom începe a ne îndoii de lucrul acesta, ne vom afunda întâi mai puțin în apă, apoi tot mai mult și ferice de acela, care va ști să strige: „Doamne mântuește-mă“.

Diac. A. V.

O ANIVERSARE

La o răspântie de drum — întrun sat — tineri și bătrâni, femei și fete sunt adunați cerc în jurul unui necunoscut, care cu capul gol, cu gînta de piele plină cu cărți, vorbește celor adunați și le citește dintr'o carte — Biblia — versete și frânturi de versete din ea.

— Mă, dați-i pace, ăsta-i rălăcit de credință, ăsta nu-i de legea noastră, goniți-l din sat că ne strică legea și credința.

— Haide la „Părintele“, iar dacă Sf. Sa nu o fi acasă, să mergem la Domnul Invățător și dacă dânși vor zice să rămâi în sat, noi n'avem nimic de zis, dacă nu, poți pleca pe unde ai venit.

În drum alaiul cu oameni femei și copii se mărește și bietul rătăcit, care a venit să arunce sămânța neghinei pe ogorul credinței, simte o teamă și o frică. Se gîndește în sine și se hotărăște

să plece din sat, cere voie oamenilor și pe primul drum care merge afară din sat, otulește cu ghiozdanul cu cărți, amărât că n'a prins nici un suflet în laț și mulțumit oarecum că a scăpat nebatut.

Dacă astăzi între creștinii noștri lucrurile stau așa, dar ce trebuie să fi fost în vremea când se țineau sinoadele ecumenice? Istoria bisericească ne este mai toată, de mulțimea credincioșilor ce luau parte în măsură mare sau mică la hărțuile dogmatice, care puneau temei mare în luptă pe măsură ce ea — mulțimea — înțelegea mai bine dogma, canonul sau disciplina ce avea să se discute în sinod.

La Rusalii, se împlinesc 1500. ani, de când s'a ținut sinodul ecumenic al treilea dela Efes, anul 431. Ochii minții mele se duc la acele vremuri de acum 1500 ani în urmă și văd mulțimea credincioșilor scandalizată, în urma cuvântărei preotului Atanasie, ucenicul Patriarhului de Constantinopol: Nestorie, care susținea în tema sa că, Sf. Fecioara Maria nu este drept a se numi Născătoare de Dumnezeu. Pe Ea trebuie s-o numim Născătoare de om, fiindcă a născut numai pe omul Hristos, iar cuvântul lui Dumnezeu, s'a unit și a locuit ca într'un templu în omul Hristos: Pentrucă din Ea s'a născut omul Hristos, în care a locuit Cuvântul lui Dumnezeu, se cuvine s'o respectăm, s'o cinștim și ca semn al recunoștinței și respectul ce trebuie să-i dăm. Ea să se numească cel mult Născătoare de Hristos. Mare emoțiune și indignare produse în Constantinople și în toată lumea creștină, tema predicii lui Atanasie, mai ales când însuși Patriarhul Nestorie, în câteva predici și pastorale, ia apărarea temei lui Atanasie și susține și el cu multă tărie învățătura anunțată. Vestea se răspândește ca fulgerul atât în Răsăritul creștin, cât și în aous la Roma. Patriarhul Alexandriei — Kiril cel Mare — combătu pe Nestorie, iar Celestin I-ii, Papa Romei, ținu un sinod, condamnă învățătura lui Nestorie și-i scrie, că dacă nu-și retrage rătăcirea, el are să-l anatematizeze. Și Kiril cel Mare ținu un sinod, condamnă și el erezia prin 12 puncte, zise anatematisme, însă Nestorie nu numai că nu-și retrase învățătura dar răspunde lui Kiril prin 12 puncte numite contra-anatematisme, învinuind pe Kiril de apolinarism. Semnalul de alarmă s'a dat. Lupta se încinse temeinic între cele două școale teologice ale vremii: antiohiană și alexandrină. Reprezentanții școalei antiohiene, țuară apărarea lui Nestorie, ca fost elev al acestei școale.

Ca să restabilească pacea în biserică împăratul Teodosie al II-lea, convoacă al III-lea sinod ecumenic la Efes în vara anului 431.

Sinodul se deschide la Rusalii — în luna Iunie — iar Nestorie, deși chemat nu se prezintă, se condamnă învățătura lui Nestorie la care aderă și delegații Papii Celestin. Se prezintă Nestorie însoțit de Ioan al Antiohiei, care apăra rătăcirea și acum disputa mare se încinge, iar în cele din urmă Nestorie este depus și excomunicat, mai apoi și Kiril cel Mare este excomunicat, până când în fine Impăratul recunoaște de bune hotărârile luate în ședințele ce se ținuse sub Kiril și Memnon, menține excomunicarea lui Nestorie pe care îl și exilează — unde și moare în exil —

iar pe Ciril cel Mare îl trimite la scaunul eparhiei sa'e. Hotărârile sinodului din Efes se rezumă în următoarele:

„In Iesus Christus sunt două firi; una dumnezeiască și alta omenescă, dar o singură persoană, persoana dumnezeiască a Fiului lui Dumnezeu. Legătura dintre ambele firi e o legătură firească sau ipostatică, iar nu numai morală. De aceea Sf. Fecioară se numește cu drept cuvânt „Născătoare de Dumnezeu“

Când poporul care străjuia cu miile la porțile localului unde se adunase sinodali, au primit vestea prin care se condamnă învătătura lui Nestorie, iar Fecioara Maria este proclamată în mod solemn „Născătoare de Dumnezeu“ și maica a lui Dumnezeu — a isbucnit în urale o bucurie, a organizat o procesiune uriașă pe străzile Efesului, cântând: „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, mântuești-ne pre noi“ aplaudând cu mare însuflețire pe părinții sinodali. La Constantinopole și în toate centrele creștine bucuria a fost mare, dar mai impunătoare a fost la Roma, unde se cânta în procesiune: Prea Sfânta Marie, Maica lui Dumnezeu . . .

*
* *

Din primele secole ale creștinismului, chiar din vremea Sf. Apostoli, Sf. Fecioară Maria se bucură de o cinste deosebită și se serba cu mult fast ziua morței Ei; din secolul al V-lea însă se legiferează bisericește aceste prăzmuiri și se decretează: întâi sărbătoarea Bunei-Vestiri, când Arhangelul Gabriel, îi face cunoscut ca Ea va naște pe Mesia. Impăratul Maurițiu la finele veacului al VI-lea decretează praznicul: „Adormirea Maicei Domnului“ — festum dormitionis — zisă și sărbătoarea mutărei Ei. Din secolul al VII-lea se institui sărbătoarea „intrării în biserică a Maicii Domnului“ adică Sf. Fecioară Maria a fost închinată de părinții săi la serviciul templului și sărbătoarea Nașterii Maicii Domnului.

Din aceste timpuri de glorie ale creștinismului se alcătuește „Acatistul“ Maicii Domnului, care nu-i decât o cântare, un imn, în care se preamărește persoana și ființa Prea Sfintei Fecioare; „Paraclisul Maicei Domnului“ este strigătul, rugăciunea plină de încredere și nădejde a omului prins în necazuri și ispite, către Maica Domnului.

De atunci și până astăzi Sf. Fecioară Maria n'a încetat a fi rugătoare caldă și mijlocitoare către Domnul Iisus și în orice împrejurare a vieții, creștinul de azi zice în sine sa: Doamne, Maica Domnului, ajută-mi . . .

„Mântuește din nevoi pe robii tăi Născătoare de Dumnezeu: că toți după Dumnezeu la tine scăpăm, ca la un zid nestricat și folositoare“¹⁾ . . . cânta Biserica.

Pr. Mih. RĂDULESCU

Ștefănești

1) Irmosul după a treia cântare din paraclisul M. Domnului.

CĂMINURILE CULTURALE LA SATE ȘI BISERICĂ

Nevoia luminii la sate, în poporul de jos o simțim noi cei ce înțelegem cultura mai mult decât masele însele. Fiindcă lumina culturii nu vine instinctivă, ca foamea, setea, ci dinpotrivă — puterea care stă la temeiul vieții, căutând să animizeze pornirile cele rele și să înputernicească pe cele bune este cultura, care se capătă prin ridicarea sufletului.

Instinctele sunt ale vieții, al oricărui vițiu. Cultura este o distincție sufletească. Ea începe acolo unde încetează animalul. Cât de ilustrat este acest fapt în minunea Domnului nostru Isus Hristos din ținutul *Gadarenilor*. Erau acolo oameni în care se sbuciuma, se strâmba și spumegă puterea deavolească... și din ochii blânzi ai lui Iisus a coborât peste ei, pătrunzându-i, până în adânc, forța pacificătoare a sfințeniei dumnezeiești.

Duhul rău, vânzolit în oamenii aceia, s'a înfrânt și a fost gonit în turma de rămători. Acolo, între dobitoace, instinctul eră la locul lui, iar cei tămăduiți au redevenit oameni. Harul acesta făcător de minuni îl are cultura; ea singură desface pe om din pornirile animalice, care-l înăbușă. Și e firesc ca, mai întâiu, acei trecuți prin lumină — să simtă nevoia de cultură și pentru mase. Căci, cine cunoaște condițiile sufletești și fizice în care trăesc masele — și cine nu le cunoaște azi — nu poate culege în inima lui măguliri infumurate, ci umiliinți ingenuchiate. Și cine are conștiința marilor lucruri ce-ar trebui să fie peste cele ce sunt, nu poate să rămână nesguduit sub grelele porunci de viață și de moarte ale neamului său. Vijilia vremii noastre a spulberat și a desgolit realitatea crudă... poporul trăește încă sub imperiul instinctelor primitive.

Spiritul rasei nu s'a ridicat încă vulturește, să-l vadă să măsoare, să-l ticluiască, să împlante în el templele culturii — să-i smulgă din măruntaie comori de civilizație. În piatră zace aurul, în pământ păcura.

Sufletul dormitează uriaș în adâncul mulțimii. Și precum e nevoie de o tehnică industrială pentru a pune în valoare bogățiile pământului — tot astfel e nevoie de o tehnică culturală — pentru a valorifica zăcămintele de preț ale sufletului popular.

Legea învățământului primar obligatorie pentru fiecare vâstar s'a crezut, că va aduce rezultate bune dar — a fost o iluzie deșertă. O luptă să dă în cuprinsul satelor, între două elemente disproporționate: deoparte elementul de cultură redus al școlii; de cealaltă parte elementul covârșitor de deprinderi naturale ale vieții populare. Cum ar putea școala să creeze un mediu de cultură — când are puține mijloace de cultură.

Iată deci, constrângătoarea necesitate a „căminului cultural“. El vine să continue, mai departe din punct de vedere social școala.

În conflictul dureros dintre școală și natura primitivă, el vine să aducă un întreg arsenal de arme noi, care mânuite cu pricepere

și cu râvnă, vor cuceri cauza celui dintâiu. După planul vast în care e conceput, el e destinat să fie ca o școală secundară și ca o Uneversitate, cu caracter practic și ideal al Statului. Căci astăzi, configurația culturală înfățișează două zone diferite, între care nu există aproape nici un fel de comunicație: Zona orașului și zona satului. Una în care oricum, domină cultura; alta în care, netăgăduit de trist, domină natura. O acțiune de comunicare între aceste două zone cu nivel ferit voește să întreprindă căminul. O acțiune de nivelare, adică de ridicare a masselor rurale din stare de natură, în starea de cultură.

La sate nu-i luminează, omul trăește prin instincte, satul prin tradiție. Școala nu va putea da cultura populară. Menirea ei e alta: Copilul. Și satul nu-i o masă de copii. Ori cât de primitivi și de simpli, adulții satelor au tot complexul sufletesc al vârstei lor. Și acestui suflet, școala primară nu-i spune nimic. Cultura lui atât cât o are și cum o are, vine deadreptul din alt izvor: acel al tradiției. De acolo îi vine munca — jocul, portul, cântecul, colindul — ca și practica religioasă. Făgașele vieții sunt în tradiție. Acum ca și o mie de ani îndărăt. A schimbat ceva școala primară? Cei 5 ani de școală primară se topesc ca spuma în obiceiul natural al poporului. Aici nimic nu-i mai amintește de școală.

Tradiția își întinde liniștit și primitiv vâlul, chemând pe micul rezlețit la matcă. Viața sufletească a satului se împletește dincolo de anii copilăriei școlare, în vârsta tinereții și a maturității.

Aici școala nu ajunge prin anii ei și prin metodele ei. Rămâne atunci biserica, stăpână pe sufletele celor mari, ea ar putea astfel săvârșii minunea firului de muștar sădit de școala primară.

Dar biserica stă în formulele ei liturgice: Și ce imensă putere stă ascunsă în această instituție divină; a învățătorei Evanghelice.

În aceste condițiuni ce însemnează acele mii de biblioteci populare, trimise în lumea satelor. Dar cine să le citească și cine să le prețuiască — atunci când nimenea n'a îndemnat și n'a deslușit și când omul nu a încercat nici primul pas spre lumea libertății și culturii.

Pentru acest prim pas, trebuie să lupte preoții. Preotul este acela care trebuie să răscolească în sufletele păstoriților — toată setea și bogăția culturii.

Lumea toată — trebuie auzită, răscolită și înțeleasă, ajutată pentru a creea viața culturală a satelor. Acest așezământ de zidire sufletească trebuie să fie, Căminul Cultural condus de preot. Fără acest punct concentric al tuturor sforțărilor și îndemnuirilor, date de preot în primul rând, fără acest punct al năzuințelor către ideal din sufletele țărănești — nu se va putea săvârși opera de ridicare a satelor.

Dacă școala primară așa cum este alcătuită nu dă decât puțină cultură în cei câțiva ani de instrucție și educație primară și cari se pierde cât mai curând în masa primitivă a satului, atunci absolventul fără îndoială revine iarăși analfabet. Il înghite întu-mericul și vițitul mediului. Și atunci, înzadar ne lăudăm cu statis-

ticele știutorilor de carte. Acești știutori de carte nu mai vede cartea, uneori până la moarte. În sat n'o găsește, iar dacă o află în vr'o bibliotecă a școalei sau a parohiei, zace acolo nemișcată de nici o mână, de nici un suflet.

Se impune deci pentru multa neștiință a obștei o acțiune a bisericei în afară de zidurile ei, după ce mai întâi cu sinceritate și cu însuflețire și-a săvârșit misiunea înăuntru.

Dacă biserica a jucat un rol cultural — național în primele zile ale vieții poporului român, cu atât mai mult astăzi trebuie să-și însușească și să continue mai departe școala din primile veacuri prin această creație socială, care a luat diferite înfățișări ca nume, dar care de fapt e aceeași. Căminul sprijinit de biserică să fie o creație de cultură pentru mase, o școală liberă a adulților — casa solidarității românești. Dacă în trecutul nostru istoric singurul factor al culturii a fost preotul, cu atât mai mare importanță are el astăzi în fruntea unui asemenea așezământ, cu cât mediu social de azi la sate, lasă mult de dăruit din punct de vedere moral.

Un lux superficial, supărător, costisitor, bântue ca o molimă printre sătence. Pretutindenii ciorapi de mătase, ghețe cu tocuri de-o șchioapă, buze boite și obrazuri văpsite. Toate acestea le arăt pentru ca să îndreptățească obligația preotului de a activa în fruntea căminului cultural. Ca unul care ar avea de propovădiut nu numai de pe anvonul bisericei, ci de pe pedestralul căminului cultural. Nu mai vorbesc de moralitatea și lipsa de conștiință a unor funcționari, cari nu-și înțeleg menirea lor la sate: falșul medic și nepri-ceputa moașă, cu avorturile criminale, cu reducerea voită a numărului copiilor, cu scăderea populației. Iată deci, numai din câteva motive și se poate vedea rostul preotului la sate și Căminul cultural.

Preotul singur este acela care nu trebuie să lase ca vălul de cultură mincinoasă să se reverse otrăvitor, peste ogoarele noastre culturale. Duhovnicul satului, putem zice, că, cunoaște de bine de rău — cuviința femeilor, cinstea bărbaților, înțelepciunea bătrânilor, ospetia, îngăduința, răbdarea, evlavia, cântecele și jocurile noastre; basmele și baladele, datinele sacre, portul ales, petrecerile naive, podoabele caselor și toată această zestre moștenită, din moși stră-moși, păstrată și crescută zi cu zi, înțeleg să o schimbăm pe lucruri mai bune — mai înalte și mai luminate.

Cultura maselor trebuie să meargă sprijinită pe o educație și moralitate, care să o poată susține — altfel se poticnește și cade în cel mai grosolan materialism.

Zadarnic vom purta ghețe în loc de opinci și în loc de ȋtari pantaloni de catifea, nu ne trebuie numai o cultură a lucrurilor, ci o cultură a lucrurilor și o cultură a oamenilor.

Dacă cultura nu se străduiește pentru valoarea umană, pentru caracter și progres moral, le ajunge o nouă idolatrie, un cult deșert al formei goale.

Deci nu ne trebuie forma, ci sufletul, fără de care forma e o aparență, un cadavru, iar cultura un materialism inferior. Cultura ce

trebuie dată poporului român, nu poate fi traducerea cuvânt cu cuvânt a unei culturi streine; căci sunt expresii culturale ce nu-și au echivalența la noi. Nu poți strămuta codrii Libanului deodată în Bărăgan.

Prin căminul cultural trebuie să se aibă în vedere și ocupațiile aceluiași popor, căci alta va fi cultura ce se va da unui neam de pastori și agricultori și alta unui popor industrial ghemuit în orașe cu cerul negru de fum.

Azi pentru progresul națiunii noastre, pentru a planta o cultură națională, activitatea unor astfel de centre culturale, trebuie să fie expresia integrală a sufletului poporului român. Din cultura noastră contemporană lipsește elementul religios și poporul român este un popor religios, cu nota specifică a ortodoxiei. Acest adevăr reiese clar și din istoria noastră și din cultura noastră veche și din activitatea vieții populare. Prin urmare practica ca factor principal al religiozității, trebuie să fie cea care să animizeze răul din cultura noastră contemporană și să introducă elementul etic religios, ca să fie potrivit spiritului poporului nostru.

Preot D. Chirilă

Murfatlar — Constanța

UNIȚI ÎN CUGET ȘI DUMNEZEU — VOM ÎNVINGE —

In Sf. Scriptură stă scris: „Poruncă nouă vă dau, ca să vă iubiți unii pe alții după cum eu v'am iubit, ca și voi să vă iubiți unii pe alții“ (Ioan 13.34).

Iată un adevăr sublim, divin, care constituie o înaltă, strălucită și perfectă lecție de morală socială. Dar, oare, Mântuitorul să fi adresat acest îndemn sublim, de contopire sufletească, de fortificare și consolidare spirituală, necesar, întru, o zeloasă propovăduire a adevărilor fundamentale ale noii doctrine religioase, numai celor 12 modești; dar, înflăcărați apostoli, sau tuturor celor investiți cu harul apostolatului de pretutindeni și toate timpurile și deci și nouă? Răspunsul este afirmativ.

Atunci câți l-am pătrus și câți l-am și făcut o condiție sine qua non misiunii noastre sacre, menită să opereze — prin origina și esența ei — transformări minunate în viața social-morală a credincioșilor și să înfigă astfel puternic, în stânca credinții creștine steagul biruitor al păcii, ordinei și dragostei desăvârșite? Puțini sunt acei.

Oare să nu fi înțeles noi încă sămburele spiritual-moral cuprins în aceste cuvinte de ordine și desăvârșire? Să nu fi înțeles noi, că pe undele electrizate ale vremii cuprinse în cuvintele de foc ale Scripturii, Mântuitorul ne zice: „Intru acest semn vă vor cunoaște toți că ai mei ucenici sunteți, de veți avea dragoste între voi“ (Ioan 13.35).

Nici una, nici alta ; totul se datorește — fără indoială — unei răutăți fără margini a inimii noastre, care nu ne lasă să întvedem că numai fiind un corp — bine organizat — putem avea de parte-ne succesul deplin și meritos al „Cauzei Sfinte“, căreia ne-am consacrat. Răutatea aceasta nestăvilită, luând proporții considerabile, degerează într'o patimă urâtă și condamnată, însă, în principiu numai, — de întreaga opinie internațională și se concretizează într'un singur cuvânt pe cât de cunoscut și răspândit, pe atât de înrădăcinat și otrăvitor: „egoism“. Ce ciudat cuvânt! Ce patimă urâtă! Ce urmări nefericite! De la copilul de șapte ani până la moșneagul ajuns pe ultima treaptă a vieții inclusiv, egăsit trâmbitat și împins până la antagonismul nimicitor.

Dela cel mai ilustru și până la cel mai de rând muritor suntem contaminați de această boală incurabilă, care fără milă minează — în cel mai înalt grad chiar, la slăbirea treptată a tuturor încheieturilor angrenajului social-moral, pregătindu-i — involuntar — o neîntârziată prăbușire catastrofală.

Dar cine vede? toți. Cine reacționează? nimeni.

Lupta de întâetate — isvorită dintr'un dechizat egoism cras, evidențiată astăzi — pe pragul falimentului moral — material în care ne găsim, este o dovadă prea eloquentă de prezența idolului reprezentant al egoismului ce planează peste și în sufletele tuturor, ca să nu mai alergăm după altele. Ceeace este mai condamnable — este faptul că nici noi — Apostolii Domnului n'am prea — rămas neatinși de acest vierme neadormit. Duhul vrajbei, al întâetății și al tuturor deșertăciunilor, ne-a aruncat în arena aservirilor unor multiple și diverse interese nefolositoare, cu desăvârșire streine misiunii noastre, din care ar trebui să ne facem „crezul“ vieții noastre pământești.

Am uitat sau ignorăm probabil povața paulină: „Nu dați loc diavolului“. (Ef. IV-27). Fie-mi îngăduit a ilustra până unde merge răutatea și între apostolii de acelaș rit: Erau odată doi preoți vecini. Cu unul Dumnezeu — să zicem — că a fost mai binevoitor; i-a dat mai mult din comoara virtuților și înțelepciunii Sale și deci e în mai măsură să deslege problemele de ordin spiritual — religioase ale enorașilor, ce-i zic părinte din suflet și dragoste curată. Altul, să-i zicem Păr. Ioachim, pentru ca să-i putem urmări, era mai sărac cu duhul, dar mai țanțoș. Totuși erau în bune relațiuni și nu odată părintele Ioachim, care era mai în vârstă — spuseze celuilalt: Ești o floare a districtului acestuia, Sfinția-Ta. Dumnezeu să te ție sănătos, că porți în suflet un isvor de apă vie, limpede și rece. La aceste cuvinte i se răspundea zâmbind totdeauna: Dacă zici Sfinția Ta!... Așa o fi...

Intr'una din zile, P. C. Protoiereu venind în inspecție la Păr. Ioachim. Il găsește nu tocmai mulțumitor. Baptistierul ne spoit, policandru neșters, Sf. Masă în neregulă, etc. Bătrânețele P. C., bătrânțele, dar... la Păr. Teofil ați fost, căci așa îl chema pe celălalt? întrebă lingușitor Păr. Ioachim. Să vedeți ce este acolo !! Și a început să-i spună câte în lună și în stele. Că Păr. Teofil e rău, vițios,

își bate soția, se ceartă cu satul și în fine ne face de răs și de pomină.

Părintele Protoiereu, care știa purtările și capacitatea Păr. Teofil, fu pus pe gânduri și se hotărâ să plece într'a colo. Sosit, rămase încântat de vigurositatea, destoinicia și înțelepciunea Păr. Teofil, care în mai puțin de un an de apostolat reușise să facă casă parohială — din contribuția enoriașilor, ținea regulat cursuri de catehizare și scotea singur și o foaie parohială.

Văzând că la mijloc nu este decât urzeala răutății unui suflet mic ce se scaldă în mocirla invidiei, strânze cu căldură mâna Păr. Teofil, îi ură sănătate și puteri de muncă și se întoarse la reședință scârbit, de resentimentele Păr.

Și câte din aceste scene nu se petrec și astăzi. La orice dăm de un părinte Ioachim? Prea Cucernicii Părinți au

Nu înțeleg și nu înțelege nimeni cred, până când va dăinui și între noi această patimă, care nu este decât un vot de blam ce ni-l dăm singuri și o dovadă în plus că, nu ne înțelegem prea mult rostul de sarea pământului și lumina lumii, pe care ne-a pus-o pe umeri neputinții noastre Mântuitorul nostru Iisus Christos.

Cuvintele cari sunt ai lui Hristos, trupul și-au răstignit împreună cu patimile și cu poftele, (Gal. 5.24) cuprind o realitate pe care nu numai că nu ne-am însușit-o până acum, dar nici nu ne gândim măcar să tindem către realitatea răstignirii patimilor și pofteelor noastre de cele mai multe ori nepermise.

Din ori ce pagină a Sf. Scripturi, respiră duhul dragostei creștine — virtutea fundamentală a religiei lui Hristos — și noi nu ne putem iubi loyal, nu ne putem solidariza, nu ne putem fortifica spre a ne releva ca o forță operatoare în domeniul spiritualității, menită să se irizeze — cu tot dreptul — în călăuză infalibilă a omenirii ce bâjbăie în întunericul desorientării morale — azi — mai mult ca ori când.

E timpul când trebuie să înțelegem că, misiunea noastră e de origină dumnezească, că suntem ca atare un corp select în slujba „Adevărului absolut“, că tragem după noi miliarde de suflete și pentru care vom fi făcuți răspunzători odată în fața Judecătorului suprem drept, dar aspru de felul cum am înțeles și aplicat în vreață cuvintele: „Intru acest semn vă vor cunoaște toți că ai mei ucenici sunteți, de veți avea dragoste întru voi“.

Bătrâni, tineri, frați înflăcărați de acelaș ideal sfânt și desăvârșit, să ne reexaminăm conștiințele și să cautăm să ne pătrundem de realitatea cuprinsă în cuvintele: „Fiți desăvârșiți precum Tatăl vostru din ceruri, desăvârșit este“, să ne ridicăm mai presus de nimigniciile vieții acesteia și strângând rândurile în jurul blândului și venerabilului nostru Stăpân, plini de Duhul Sfânt ce arde și purifică sufletele căzute în prada patimilor, să desrădăcinăm din sufletele noastre și din rândurile prietenilor noștri acest idol al vrajbei, a răsvârtirii și al răutății neînduplecate.

Bunătațea, blândețea și dragostea frățească să ne surădă pe

fețe și în suflete și numai atunci, vom ajunge la victoria tuturor vicistitudinilor de tot soiul, prin cea mai strălucită concepție de solidarizare în spirit creștin, care implicit ne va arăta, în fața vrăjmașilor Bisericii și credinții noastre strămoșești, ca pe o forță vie nefrivinsă, cu menirea de a cultiva în sânul societății cele mai superioare concepții de viață și Dumnezeu și cele mai înalte virtuți și idealuri creștine.

Preot Mihail I. Buric

Crișan-Constanța

PREDICA LA DUMINICA 5-A DUPĂ RUSALII

„Și iată toată cetatea a ieșit întru întâmpinarea lui Iisus, și văzându-l, l-au rugat ca să treacă din hotarele lor”. (Mat. VII, 34.)

Frați Creștini,

Mântuitorul nostru Iisus Hristos în viața sa pământească a propovăduit și a făcut minuni mai ales în Iudeia și Galileia, către poporul în sânul cărui s'a născut cu firea omenească.

Cu învățătura sa nu strică legea poporului iudeu, ci, după cum însuși spunea, o desăvârșește, pentru că el este plinirea legii și a profetilor.

Minunile sale dovedesc cu prisosință nu numai nemărgenita sa dragoste față de oameni, ci mai ales atotputernicia sa divină, că el este fiul lui Dumnezeu, însuși Dumnezeu.

Poporul îl primește, îl ascultă cu multă plăcere și cu multă râvnă aduce pe bolnavi să capete vindecare.

Sf. Evanghelie de astăzi ne istorisește un fapt plin de mult înțeles: Mântuitorul a trecut peste hotarele Galileei, în partea de răsărit a lacului Tiberiadei, în ținutul Gherghesenilor sau Gadarenilor. Aici întâlnește doi bolnavi, stăpâniți de duhuri rele, pe cari îi vindecă alungând duhurile într-o turmă de porci din apropiere.

Porcii, mânați de duhuri, se înneacă în mare, iar păstorii inspăimântați duc vestea celor din sat. Locuitori mulți din sat vin să se încredințeze de spusele păstorilor, de venirea profetului, de adevăritatea minunii, de paguba lor cea mare. Și au văzut și s'au încredințat: Iisus, marele profet, făcătorul de minuni, sta și îi primea c'o dragoste părintească. La picioarele lui, sănătoși și întregi la minte stăteau îndrăciții cei fioroși, de care s'au îngrozit până acum. Turma de porci nicăeri. Avera lor innecată în mare, perduță pentru totdeauna.

Pe acești oameni nu-i bucură atât minunea vindecării celor doi bolnavi ai lor, cât îi supără pierderea porcilor.

Mai bucuroși ar fi fost să rămână bolnavii cu boala lor și ei cu porcii.

Pe ei nu-i preocupa învățăturile noi ale marelui profet, despre care au auzit multe; nici nu-i pun în cale și pe ceilalți bolnavi ai lor să-i vindece. Se tem ca odată cu vindecările trupești și sufletești să nu peardă cumva și vre-o turmă de oi sau de viței.

De aceia locuitorii din ținutul Gadarenilor nu se bucura de venirea lui Iisus, nu doresc să-i asculte învățăturile, nici să se folosească de puterea lui miraculoasă, ci „l-au rugat ca să iasă din hotarele lor“.

Acest fapt și aceste vorbe sunt pline de mult înțeles și asupra lor se cuvine să medităm.

Frați Creștini,

Nu a fost sat, nu a fost oraș din toată Palestina, a cărui locuitori să nu alerge cu toată dorința spre Iisus Hristos. Toți îl rugau să găzduiască cât mai mult în mijlocul lor, toți deschideau cu umilință și cu pietate ca să intre marele profet, toți își deschideau sufletele ca să primească învățăturile cele înțelepte ale lui, toți îl rugau cu credință să-i vindece de feluritele boli sufletești și trupești.

Numai Gadarenii sunt cuprinși de mare frică, numai ei îl întâmpină pe Iisus, afară de sat, pe câmp, nu-l roagă să rămână la dânșii, nu-l poftesc în casele lor, nu sunt dornici de înțelepciunea învățăturilor lui, nici de puterea lui tămăduitoare de boli.

Gadarenii îl roagă să iasă din hotarele lor.

Iisus Hristos a propovăduit mai mult către oile cele pierdute ale casei lui Israel, dar învățătura și sacrificiul lui sunt menite pentru toată omenirea.

El a avut multă grijă de cei nenorociți și de cei păcătoși, pentru că însuși spunea că doctorul nu intra în casele celor sănătoși, ci mai ales în casele celor bolnavi.

Il vedem intrând în ținutul Gadarenilor. Aceștia nu erau ludei, nici religiunea mozaică n'o țineau, pentru că la ludei religiunea nu îngăduie mîncarea cărnii de porc, iar Gadarenii aveau turme de porci. Iisus se pogoară în mijlocul lor ca să-i învețe, să le vindece bolnavii, iar ei îl roagă să plece de acolo. Lăcomia după avere le închide ochii minții ca să nu vadă și să nu înțeleagă fapta lui Iisus și gândul cu care s'a pogorât în mijlocul lor.

Pentru dânșii porcii au mai multă valoare, decât frații lor pierduți de boală trupească. Ei prețuesc pe porci mai mult de cât învățăturile lui Iisus, mai mult de cât pe Iisus.

Dar neamul Gadarenilor nu s'a nîmicit. Gadarenii trăesc și s'au înmulțit mult și s'au răspândit mult pe toată fața pămîntului. Și în țara noastră și în orașul nostru și în casa noastră și în noi înșine, trăește neamul Gadarenilor.

Gadarenii din timpul lui Iisus erau păgâni cu numele, păgâni cu sufletul, păgâni cu faptele, păgâni cu dorințele. Gadarenii de astăzi sunt creștini cu numele, au primit botezul în numele Sf. Treimi, sunt însemnați cu pecetea darului Sf. Duh, au făgăduit că

vor ține și vor urma învățăturile Mântuitorului, pentru aceasta sunt mai vinovați în fața lui Dumnezeu și a oamenilor.

Gadarenii de astăzi se pot întâlni și printre cei civilizați și culți, printre cei care se laudă cu numele de creștin, de urmași ai învățăturilor lui Hristos.

Cași atunci, Gadarenii de astăzi prețuesc mai mult turma de porci decât pe aproape, mai mult decât învățătura creștină, mai mult decât pe Hristos și Dumnezeu însuși. Lăcomia după avere, după onoruri, după mărire întunecă ochii multor oameni, a Gadarenilor de astăzi și nu văd semnele minunate ale Domnului și nu aud chemarea Mântuitorului și nici nu vin să întâmpine pe Hristos în Biserică, în zile de sărbătoare.

Cu toată civilizația orbitoare de astăzi, majoritatea oamenilor trăesc și se desfată în afară de Hristos și învățătura lui. Nu se tem de dânsul, cum se temeau Gadarenii de atunci, nu îl chiamă ci îl alungă din sufletele lor, din mijlocul lor, din mijlocul apropiatului lor.

De câte ori împrejurările vieții nu ne ispițesc pe fiecare din noi, că nu știm ce să facem : să urmăm pe Hristos și învățătura lui, sau să-l alungăm, să fugim de el și să săvârșim fapte fără de lege, fără de Dumnezeu.

De câte ori nu ne găsim în răscrucea a două drumuri cu totul deosebite, iar noi cu deplină știință lăsăm calea cea bună, calea cea dreaptă, care duce la mântuire și apucăm pe drumul cel rău, drumul cel strâmb, drumul patimilor omoritoare de suflet și de trup.

Botezul cu care ne-am botezat trebuie să-l sfințim, făgăduința pe care am făcut-o trebuie s'o ținem, credința s'o păzim și să urmăm învățăturilor mântuitoare ale lui Iisus Hristos.

Toată lumea recunoaște superioritatea învățăturilor creștine, dar nu e de ajuns, trebuie să le și împlinim.

Nu trebuie să ne asemănăm Gadarenilor, să nu prețuim mai mult cele trupești, cele materiale și stricăcioase — celor sufletești, celor spirituale și veșnice.

Frați Creștini,

Iisus Hristos s'a dus în ținutul Gadarenilor cu toate că erau păgâni și răi. li-a vindecat doi bolnavi și li-ar fi împărțisit cu aceiași bunătate din comoara învățăturilor sale.

Gadarenii văzându-l, s'au înspăimântat și l-au rugat să plece de acolo. Auzind dorința lor, Iisus a plecat, s'a suit în corabie, a trecut lacul Tiberiadei de cealaltă parte și s'a dus în cetatea sa.

Și astăzi Mântuitorul vine în ținuturile noastre, în Biserica noastră și prin mijlocirea slujitorilor altarului împarte credincioșilor învățătura sa cea mântuitoare și harurile sfințitoare ale Sf. Duh. Nu trebuie să-l alungăm, ci să venim cu drag în lăcașul sfânt să ne sfințim și să primim învățătura lui.

Mântuitorul adesea ori vine în casa noastră în hotarul sufle-

telor noastre. Nu trebuie să-l alungăm, ca să nu treacă de cealaltă parte, ci trebuie să-l primim cu credință și cu dragoste, să veghem neconținut ca să locuiască veșnic în casele noastre în inimile noastre în hotarele sufletelor noastre.

Cu aceste gânduri să rugăm pe Dumnezeu: „Vino și te sălăș-
luiește întru noi și ne curățește pe noi de toată spurcăciunea și
mântuește, bunule, sufletele noastre. Amin,

Pr. Em. D. Grosu

MOARTEA CÂNTĂREȚULUI A. CALU-TRAIAN

Ziuă de 12 Mai 1931 a aruncat haina doliului peste parohia noastră, ne-a umplut sufletul de durere și jale. Răsăritul luminos al soarelui de primăvară, ne-a adus vestea sfâșietoare că, acela ce a fost dascălul Andrei Gh. Calu s'a stins din viață, în puterea vârstei, fără ca să fi zăcut un ceas. O boală de inimă l'a răpus fără veste. Numai cine nu a cunoscut pe cântărețul Andrei Calu, nu va simți durerea în lipsa lui.

Născut la 1873, în Scorțaru-Nou jud. Brăila, la vârsta de 12 ani a venit în Dobrogea cu părinții săi Gheorghe și Ana — ambii decedați — și împreună cu alți brăileni au dat naștere satului Traian.

Clasele primare le-a făcut în locul natal din Scorțaru Nou, iar examenul de absolvire l'a dat la Istria jud. Constanța. După ce a satisfăcut serviciul militar, s'a căsătorit cu Stoiana C. Aramă. Din cei nouă copii, de cari răposatul s'a despărțit fără ca să-i vadă în ultima clipă, trei sunt căsătoriți, unul este harnicul și modestul director al Școlii primare din Faclia, doi sunt la Șc. Normală din Pitești, iar trei acasă, lângă nemângăeata lor mamă.

Andrei Gh. Calu era cel mai harnic și cinstit gospodar al satului Traian.

Firea lui blândă și vioae făcea să fie iubit de toți consătenii și cunoscuții.

Și această iubire era tradusă în fapt de conducătorii județului, încredințându-i diferite slujbe, ca: șef de garnizoană, casier, notar, primar și dascăl. A gospodărit comuna noastră ca un adevărat părinte timp de 13 ani ca notar și 10 ani primar. A avea scris frumos și corect, încât

ziceai că-i absolventul unei școli secundare, nu primare; iar în treburile comunei, mereu era întrebat și ascultat.

Dacă gura acestei lumi răutăcioase, amuțește în fața sicriului, nemai putând imputa ceva celui adormit întru Domnul, pentru cântărețul Andrei Calu gura lumii era amuțită de când se afla în viață, pentru că era omul dreptății și al datoriei, ducea o viață nepătată.

Dar ceea ce face ca amintirea lui să fie neștersă pentru parohienii noștri, este slujba de dascăl, pe care a îndeplinit-o cu multă dragoste timp de 33 ani. A slujit cu preoții Cernescu, Marinescu †, Jipescu, Goicea, Doicescu, Grigorescu, Petcu, iar cu subsemnatul aproape trei ani.

Tuturor li-a arătat respect.

Firul acestui timp se țese înaintea ochilor, ca o icoană a vremurilor de demult, pe cari cu greu le putem uita. Din ele se desprind multe clipe solemne, multe fapte demne și nepieritoare.

Mă văd la slujba Sf. Invieri...

Luminile aprinse împrăștie ceva din tainicul lor gând. Câți vor fi văzut sau vor fi simțit acest mister!..

Doar lumina sufletului lui Andrei Calu îl va fi pătruns, prin cântarea melodioasă ce o executa cu multă pasiune, trezind conștiințele multora că suntem la Sf. Inviere, când trebuie „să ne curățim simțirile“. Niciodată nu l'am auzit cântând așa de frumos.

Era ultimul Paști, petrecut între noi și voia să ne arate măesria sa în cântările divine. Cunoscător al tuturor practicelor liturgice, căuta ca ele să fie păstrate de credincioși și executate de slujitori cu multă duioșie.

Blând la vorbă, măsurat în cuvânt și faptă, devenise din tinerețe cunoscut, iubit, și stimat de toți. Nu a fost învățător în satul Traian sau preot nou venit, ca să nu fi fost ajutat de Cântărețul Andrei Gh. Calu. Cu drept cuvânt se poate spune că, a fost „gata ori când“ pentru Biserică, Școală și familia sa.

Viața lui va rămâne ca un model viu și frumos de urmat, pentru copii, gospodari și noul dascăl, care-i va ocupa slujba la strana văduvită.

Recunoscători muncii depuse trei decenii în slujba

stranei bisericești, închinăm scumpului nostru dascăl o amintire plină de recunoștință și rugăm pe Bunul Dumnezeu, să-l așeze în ceata aleșilor Săi.

Pr. D. Andreiu-Săcele
Constanța

CONTRIBUȚIA BIBLIEI ÎN EDUCAȚIA SOCIETĂȚII

Dacă privim înapoi la istoria popoarelor, vedem că încă din primele veacuri s'au ivit bărbați erudiți, cari au căutat să dea norme de conducere bună.

Acești bărbați au fost filosofi, educatori, legislatori, războinici, etc., astfel avem pe Epicur, Stoicii, ș. a. cu mult înainte de Christos. Apoi avem pe vestitul înțelept Sociates, care pe lângă că a căutat să dea oarecare norme noi de conducere tinerimei, el însuși a respectat regulile stabilite până atunci așa de bine, încât chiar când a fost condamnat la moarte, — deși pe nedrept — nu s'a eschivat dela respectarea lor.

Iar în timpurile mai noi, avem pe Napoleon, care prin planul măreț ce avea, stă alături și poate mai sus decât Alexandru cel Mare și decât Caezar, bărbați cari au căutat prin puterea geniului lor să domine pământul și să supună întreaga suflare normelor lor de conducere.

Tot istoria ne arată că, popoarele și-au întors privirile către acești reformatori mari și îndrumători ai societăților, atunci când religiunea sub cari trăiau fie monoteistă, dualistă sau politeistă, n'a mai procurat hrana necesară sufletului, care fiind vecinic setos de hrană înaltă, a făcut ca geniul omenesc să-și caute un refugiu aiurea pentru a scăpa de surmenagiul distrugător. Așa au făcut adepții religiunii brahmane, cari nemulțumiți fiind cu asceza severă pe care le-o impunea religiunea lor, au primit cu brațele deschise pe reformatorul Budha.

Tot astfel s'a simțit nevoia de transformări și de ordin spiritual. S'au făcut transformări de ordin tehnic, comercial, industrial, economic, intelectual social și politic. S'au născut probleme noi, mai ales în timpurile din urmă cum a fost principiul diviziunii muncii, sufragiul universal, sau principiul — naționalităților, de unde se vede lămurit că popoarele au avut nevoie de un Adam Smith și alții, cari prin puterea geniului lor au dat la iveală lucruri, cari au satisfăcut atât nevoile spirituale, cât și pe cele materiale.

Dar cel mai mare reformator și cel mai mare îndrumător din câți au fost până acum pe pământ și care a adus o transformare radicală a societății este Creștinismul, reprezentat de biblie.

El n'a urmat nici înființarea vî'nului sistem social-economic

și nici nu se bazează pe regularea raporturilor materiale dintre oameni, ci reforma sa se bazează pe un principiu cu totul înalt, care este *moralizarea omului*, pentruca astfel să fie apt a primi cununa mântuirii, care va fi la sfârșitul lumii acesteia.

Pentruca toată această doctrină, nu este produsul unei minți omenești, ci este relevantă și emanată de-a însuși Dumnezeu, creatorul oricărei vieți de pe acest pământ. Ea se găsește cuprinsă în cartea cărților, care se numește Biblie. Această carte este tipărită încă din timpurile vechi în nenumărate exemplare și este cunoscută aproape de toate popoarele, fapt care evidențiază și mai mult marea sa înrăurire asupra societății. Ea este împărțită în două părți: în Vechiul și Noul Testament. Aceste două părți ale Bibliei în care este însăși Cuvântul Domnului, sunt una premergătoare celeilalte, iar a doua o complinire acelei dintâiu.

În Vechiul Testament este cuvântul dumnezeesc relevant profeților, iar în Noul Testament, același cuvânt ne este dat prin cei patru evangheliști și prin gura apostolilor, de însuși Dumnezeu în a doua față a sa în Domnul Christos.

Dela apariția ei, această carte a avut o influență f. mare asupra lumii în general. Doctrina ei, Creștinismul, din primele timpuri a fost cea mai bună hrană pentru sufletele acelea, cari nu mai găseau hrană sufletească suficientă în sistemele de filosofie emanate de minți omenești, căci aceste sisteme, produsul rațiunii omului, se arătau acum insuficiente și duceau fatalmente la acel scepticism al școlii antice la negațiunea vieții însăși, iar societatea care plutea în viții nu putea să se renască prin ea însăși.

De aceia, Creștinismul, corespunde unei necesități adânc simțită încă și de vechea lume păgână, de unde intră el în mersul evolutiv al vieții umane și-și exercită influența tot mai adânc în straturile societății. După cum unii reformatori din zilele noastre văd în fenomenul economic unicul mobil al vieții sociale, tot așa putem spune noi că, Creștinismul predicat de Biblie este și a fost singurul organ prin care se manifestă întreaga viață umană lucru pe care-l vom arăta începând cu V. Testament, care a avut o deosebită înrăurire asupra poporului Evreu, poporul ales al Domnului, a cărui viață era în totul conform preceptelor V. Testament, precepte care au avut un mare răsunset și în viața actuală.

Două sunt cele mai de seamă principii, cari stăpânesc legislația social-economică a V. Testament: 1) Concepția religioasă în care erau privite bunurile materiale și 2) realizarea justiției sociale între indivizi. Ele rees unul din altul, iar din ele vor răsări apoi cele două mari idei ale Noului Testament în care sunt cuprinse toată legea și Proorocii (Mat 22-39) „Ideia iubirii de Dumnezeu și de aproapele nostru“.

Aceste două principii erau respectate cusfințenie de Evrei în limita concepției lor, strănte și putem spune, că a fost singurul popor în timpurile vechi asupra căruia numai s'a refrânt învățătura Vechiului Testament.

Am spus că cele două idei din Vechiul Testament s'au tradus în Noul Testament, prin iubirea de Dumnezeu ființa supremă și prin iubirea de aproapele. Ce înalte și sublime sunt aceste idei!! Iubirea de aproapele care în Biblie urmează ideea că Dumnezeu este părintele nostru din veac, și că Iisus Christos este fiul Lui adevărat și care ne aduce ideea de umanitate, ideea pe care creștinismul prin Noul Testament, o pune la baza societății.

Pe când în Vechiul Testament iubirea se mărginea numai la granițele naționalității, acum se anunță universalismul ei; aproapele nostru este tot omul.

În noul Testament nu se mai face acum deosebirea între națiuni, căci în fața lui Dumnezeu toți sunt una; Aceasta este cea mai înaltă idee, care transformă și înțelesul noțiunii de societate, căci înainte de ivirea Creștinismului, ea era apanagiul individualismului unui singur popor, și nu trecea peste granițele naționale, pe când acum trece, după cum am spus, peste aceste granițe, cuprinzând întreg neamul omenesc¹⁾. Această idee transpusă acum în domeniul social-economic, a avut ca urmare un schimb reciproc între popoare, înlăturarea egoismului, întărirea spiritului de cooperare atât de necesar săvârșirii chemării universale.

Acum când această idee înaltă își răstrânse darul său peste lume, aduse legături strânse între popoare, ca idee, ca economie, industrializare, comerț etc.

Dar nu s'a oprit aici Ideia iubirii de aproapele merge mai departe și ajunge până la a cere realizarea împărăției lui Dumnezeu pe pământ. Și Vechiul Testament a vorbit despre o asemenea împărăție, dar Evreii cărora se adresa Vechiul Testament în special, au mărginit aceasta numai la o împărăție a lor mare și puternică prin punerea sub stăpânirea lor a tuturor celorlalte neamuri.

Această concepție a întemeierii împărăției lui Dumnezeu pe pământ a avut un mare răsunet mai cu seamă în societatea actuală unde lumea este mai civilizată, dând naștere „Societății Națiunilor” în care lucrează astăzi majoritatea statelor civilizate, pentru a aduce la îndeplinire marea și greaua problemă: „*pacificarea omenirii*”.

Dar prin ideea de umanitate, care stă la baza Noului Testament, ajungem ușor la ideea de dreptate, egalitate și frățietate religioasă, de unde iarăși iese armonia între membrii turmei lui Hristos. Egalitatea aceasta religioasă atrage după sine egalitatea cetățenească și juridică, politică și socială.

Iată deci în scurt ideile fundamentale ieșite din ideea de bază a Bibliei, pe care ea le pune în fața lumii, a societății în genere și cari servesc ca normă primă de conducere. Aceste idei pe cari Creștinismul le pune în fața noastră, duc la cele mai mari idealuri morale și le putem aplica la diferiți factori sociali ca: familia, munca, proprietatea, clasele sociale etc.

1) Dr. Șerban Ionescu.

1) Familia temeliea vieții sociale a găsit în creștinism cel mai mare sprijinitor, căci de unde până la creștinism femeia era considerată ca factor de plăcere și era pusă în rândul sclavilor, creștinismul o ridică la aceiași treaptă cu bărbatul.

Pentru a ne face o idee clară, cum era privită femeia în antichitate e destul să citim ideile lui Socrates și Aristoteles în această privință, iar din istoria Troei și mai mult ni se evidențiază acest lucru acolo unde Telemac, fiul războinicului Ulișe, tratează așa de brutal pe mama lui — Penelopa — încât îi impune să nu iasă din casă și să lucreze la un loc cu sclavele.

Dar nu numai în vremile antice, ci și în cele de mai târziu, cum era pe vremea republicei sau a imperiului, când femeia era așa de puțin considerată, fapt ce a determinat pe un mare orator să strige: „Ce femei au creștinii“ Intr'adevăr, femeile creștine erau la înălțimea bărbaților și numai Biblia era aceea care le însuflă virtutea de mamă, ce avea rolul de a-și crește copiii conform preceptelor ei.

2) Munca este o condițiune de traiu atât sufletesc, cât și trupesc. Ea a fost privită înultă vreme ca un chin, oboseală etc. Tot sub acelaș aspect ne-o reprezintă și Dumnezeu la începutul începutului, când a blestemat pe cel dintăiu om zicând: Intru sudoarea feții tale vei mânca pâinea ta, până te vei întoarce în pământul din care ai fost luat. Dar să nu-o privim numai sub acest aspect. Munca are după creștinism și un rol moral, o influență binefăcătoare asupra disciplinării și înobilării voinței. Are deci un rol social-etic, cuprinzând în ea o datorie morală, apărându-ne ca un factor economic și ca o necesitate socială, ¹⁾ care de însuși Dumnezeu este instituită când a zis: Creșteți și vă înmulțiți, umpleți pământul și-l stăpâniți pe el, — arătând calea culturii ce duce la stăpânirea lumii și impunând munca.

Nerespectarea acestei necesități sociale pe care Biblia o impune, duce la dezastru, iar exemplul despre aceasta avem Rusia bolșevică.

3) Nu mică înrăurire are Biblia și asupra proprietății ca factor social. În multe locuri Biblia îndeamnă la respectul proprietății iar această nerespectare s'a văzut că duce la dezagregare socială.

4) Asupra armoniei dintre clasele sociale are influență mare Biblia, fiindcă ce poate fi mai mare și mai superior ca învățatură, decât cuvintele: „Iubiți-vă unii pe alții precum eu vă iubesc pe voi; care ne arată cât de înaltă este educația profesată de creștinism, prin cea mai mare carte de educație care este Biblia.

În sfârșit, pretutindenî creștinismul și-a exercitat puterea și acum atât de mult, încât nu va trece mult și creștinismul va isbuti să schimbe fața întregii lumi, care se va conduce intru totul după învățătura lui Iisus Hristos.

Preotul Teișeanu

Ialomița

1) Pr. Dr. I. Mihălcescu „muncă în l. creștinismului“.

ORIENTĂRILE CUGETĂRII RUSE CONTIPORANE

Un adevăr, care nu se poate contesta e că Istoria se repetă. Omenirea fiind aceeași dela zidirea ei până azi și anumite evenimente din viața ei se cam aseamănă, cu deosebiri mai mult sau mai puțin accentuate și aceasta mai ales în ce privește viața popoarelor. Ne ducem cu gândul la un fapt din viața poporului Evreu. Incheiat și organizat în hotarele Palestinei, a fost sortit ca printre lecțiile de conduită, pe care i le-a dat Domnul Savaot, să primească și acea captivitate babilonică. Atunci lumea iudaică se găsea împărțită în două: Cei rămași pe loc în Palestina, să sufere jugul babilonic și cei ce au fost duși în captivitate și cari au format acea diaspora de mai târziu. O stare asemănătoare în care se găsește astăzi și poporul rus, numai că e o îndoită deosebire, căci diasporaua rusească n'a fost un factor silit la realizare prin mijlocirea vremii influențe externe, cum era cazul Evreilor, ci răul a pornit din însăși sânul poporului rusesc, revoluția rusă, cu prăbușirea regimului țarist și al doilea cei rămași pe loc în Rusia suferă astăzi pe lângă apăsarea materială, deși aceasta este într'o măsură mică, o însăși oprinare morală. Problema împrăștierei prin revoluție a poporului rus, a concentrat numeroase condeie în jurul ei, așa că într'un scurt timp s'au scris foarte numeroase cărți asupra stărei poporului rus privită sub toate rapoartele național-social-moral, dar mai ales religios. O broșură din colecția: „Irenikon“ a Ieromonahului Lev, se ocupă de starea religioasă rusă și cugetarea rusă religioasă modernă. Lucrarea nu este o operă de studiu științific cum spune chiar autorul ei în introducere, ci este o lucrare de popularizare și răspândire a stărei religioase ruse moderne. Lucrarea e împărțită în 3 capitole: 1) Prima parte privește cugetarea religioasă tradiționalistă a 2) mișcările religioase reformiste și a 3) tratează problemele religioase și cugetarea revoluționară. Cu aceste zise înfățișăm fiecare capitol cu subîmpărțirile lui: 1) cugetarea religioasă tradiționalistă, a) Întoarcerea la Biserică. Toate publicațiile în limbile moderne, care privesc problema Bis. ruse, ne zugrăvesc o stare de lucruri îmbucărătoare pentru ortodoxie în genere. E o întoarcere totală în lumea rusă la biserică, cu toate greutatețile întâmpinate dela prăbușirea regimului imperial. O renaștere a ortodoxiei ruse mai curată și mai puternică în proporție inversă cu obstacolele din afară. Nu e vorba de mișcările de reformă bisericască înfăptuite de vreo câțiva ani în Rusia, ca „biserica vie“ ș. a. reforme pe cari mulți le privesc realizate în folosul celor mai tradiționale și mai conservatoare forme ale ortodoxiei, adică a bisericii patriarhale în Republicele Sovietelor și Biserica supusă erarhiei emigrante în restul lumii. Catolicii urăsc această reîntoarcere a spiritului rus către biserică mamă. Ca să cunoaștem câștigurile și pagubele bisericilor din U. R. S. S. ne trebuesc date statistice, raer ele lipsesc și noi ne informăm numai dela unii a căror bună credință nu este de o valoare egală. Cu toate aceste slabe infor-

mații tot se poate afirma că: chiar a doua zi după revoluția din 1917, s'a manifestat o mișcare de renaștere religioasă în masele populare ruse, deși mulți credeau că se realizează ateismului teoretic. E pagina martirismului susținut împotriva manifestațiilor antireligioase. Azi se constată cu mici excepții părăsirea bisericilor de către masă. Dar în anumite locuri de pelerinaj ca Kiev-Podolia, a supra viețuit visul religios popular, cu tot pericolul de azi. Renașterea a fost primită de două categorii de oameni: vârstnicii și o mare parte din intelectuali, pentru primii religiunea în această vreme de turburări e o singură mângâiere, pentru cei din urmă o convingere, dăci aceștia înainte de 1917, chiar în situațiile lor oficiale nu erau legați întru nimic de ortodoxie, erau indiferenți. Tineretul rus studios: elevi (de liceu) studenți și chiar acei ce frecventează școlile elementare, pare în mare majoritate că merg spre ateism. Descreștinarea lor nu stă pe loc ci crește. Tinerimea emigrantă e adevărat că dau năvala în bisericile existente ruse în străinătate și care oferă în toate orașele mari din Europa, spectacolul unei pietăți foarte vii. Exemplu viu ni l-a prezentat și ziarele despre sărbătorirea Învierii din anul acesta la Paris, de către emigranții ruși. Alături de convertiți și credincioșii vechi, trebuie să dăm și numărul necredincioșilor. Dar și aici lipsesc statisticele. Totuși se impun două observații: 1) mulți emigranți frecventează bisericile având sau neavând credință, dar pentru că aceste biserici reprezintă pentru ei focarul conștiinței naționale, izvoare de emoțiuni și amintiri, simbolul unui trecut iubit, 2) unii emigranți au îmbrățișat catolicismul, alții protestantismul, mai puțin iudaismul și chiar islamismul, afară de cei ce lepădând ortodoxismul, nu îmbrățișează nici o confesiune. E o pierdere cantitativă, poate chiar v'a crește în U. R. S. S. până acolo chiar când creștinismul pentru tineretul rus nu v'a mai produce nici o amintire. Dar biserica rusă a câștigat calitativ, pătrunzând în spiritele cugetătoare de elită, unde mai înainte nu se găsea. În acest sens se poate vorbi de o renaștere religioasă. Această convertire se exprimă prin diferite curente și școala ca: Neoslavofilii, eurasienii, cari suprapun ortodoxiei lor o întregă filozofie, nu mai vorbim de curentul surprins în domeniul pur religios, care ocupă un loc întins în publicațiile Rusiei moderne. În Rusia mai ales laicii, decât clericii călăuzesc cugetarea religioasă. N. Giubonovski și S. Bulgakov, au adâncit chestiunile ortodoxiei și bisericii. Ei nu se mărginesc numai la doctrina pură, ci lămuresc și raporturile religiei și a vieții. La conferința universitară din Argaron 1925, s'a discutat viu asupra temei: „stilul sfințeniei ortodoxe trebuie să se înnoiască? partea contemplativă orientală trebuie să facă un loc mai larg acțiunii? trebuie ca ea să muncească adesea să se salveze pe sine și lumea. Chestiunile de asceză interesează. N. Arseniev stutiind sfinții bisericii arată în ideea de transfigurare a cosmosului, izvoarele mistice bizantine. Rudolf Walter făcu să cunoască publicul apusean cele mai curioase metode ascetice ale spiritualității ruse. Autorul ne mărturisește că mai ales studențimea creștină universitară rusă emigrantă, duce o vie activitate de apos-

tolat creștin, care se sbate între două maluri și anume: „activitatea studenților creștini ruși, trebuie să rămână în stare de mișcare larg ospitalieră cu toate nuanțele gândirii religioase“ deoparte, sau: „trebuie să se concretizeze sub forma unei paternități mai strict ortodoxă ecleziastică, de alta. Deasupra acestora mai este și a 3-a întrebare, care se pare a se întinde ca o boltă: „sau cele două forme trebuie să coexiste luând punctul său de rezim asupra fraternității“. Aceste chestiuni preocupă mai mult tineretul intelectual rus. O altă chestiune pe care ne-o înfățișează broșura este raportul emigranților ruși ortodoksi cu celelalte confesiuni. Față de catolicism atitudinile diferă. Glubokovski înfățișează catolicismul ca un „leu doborâtor“—devorant—deși este strein de această teză a raporturilor confesionale, deși azi sunt puțini ortodoksi, cari ar dori o apropiere cu catolicismul sau chiar o unire. Cu protestantismul, unii ortodoksi emigranți sunt în relațiuni amicale. Y. M. C. A. le ofera tot concursul emigranților Ierarhii ruși au luat parte alături de cei reformați, la congresul internațional al creștinismului practic din Stockholm și cu anglicanii la comemorarea consiliului dela Niceea la Westminster în 1925.

Va urma curentele rusești.

Econ. AL. POȚINCU
Hârșova—Constanța

LA ÎNMORMÂNTAREA LUI ION N. ROMAN

Ce este viața noastră ? Floare și fum și
rouă de dimineață (cu adevărat).

(Din prosofiele înmormântării)

Ni-a dat Dumnezeu viața și fiecare om o trăiește îngrijind să și-o păstreze. Această grje pare că preocupă uneori, toată existența omului și de aceea s'a și zis că viața este luptă pentru existență.

Dacă este luptă, un singur gând preocupă pe luptător. Să caute arme, ca să poată învinge. Prea puțin timp, sau deloc, mai află acest luptător pentru alte preocupări. Iar, la sfârșit, oricât de tare și viteaz va fi fost luptătorul, el părăsește arena, tot ca învins, căci nu și-a putut prelungi nici măcar cu o zi existența pentru care a luptat. Și atunci ce poate altceva să facă, decât să repete cuvintele înțeleptului Solomon : „Deșertăciunea deșertăciunilor, toate sunt deșertăciuni“.

N'a putut zice altfel nici împăratul Solomon, care, plin de avuții, podoabă și înțelepciune, a pus pe toate eticheta: „deșertăciune“.

Azi n'am putea zice și noi decât tot așa, dacă, în fața corpului rece și lipsit de viață al celui ce a fost bunul și iubitul nostru Ioan Roman, am prețui numai trupul și existența lui materială. Cu drept cuvânt ar trebui să ne întrebăm, unde este omul în care clo-cotea o bogăție de cunoștințe și sentimente înalte ? Unde este

mintea aceea luminată și inima blândă a răsfățatului „ilustru“ ? Oare n'a fost totul decât lut ? Dar lutul îl avem în față și totuși Ioan Roman nu mai este !

Stăm lângă trupul său rece și-l privim plini de evlavie și cu pioase sentimente de venerație, ca în fața unui monument istoric, în care au avut loc evenimente mari, aducem un cult, omului superior, care a fost Ioan Roman, preamărindu-i înălțimea lui sufletească.

Biserica dobrogeană plânge și slăvește totodată, pe un bun fiu al său, care a plecat mai aproape de Cel ce este bunătatea veșnică, pentru că Ioan Roman a slujit cu dragoste și bisericii sale.

Viața, în genere, este lipsită de gânduri înalte. Nu numai omul de rând, care, trudit de grija zilei de mâine, nu are timp să se întrebe despre sine și de rostul lui în lume, dar și omul superior, omul de știință nu găsește mai mult timp pentru asemenea preocupări, ci afundat în deversitatea problemelor din specialitatea sa, este tot așa de străin ca și cel dintâi în chestiunile cari privesc sufletul.

Tot așa, o viață de mulțumire face pe om să fie prea puțin preocupat de ideile peste materie ; iar gândul de Dumnezeu abia dacă îi încolțește în minte când o nenorocire îl amenință.

Cauza unei asemenea stări se află în simțurile omului cari, îndulcite de bunurile pământești, îl stăpânesc până întratât, încât opresc sufletul să se desfacă de ele, ca liber să se ridice deasupra lor.

Cel care însă, poate să le înfrâneze, să le disprețuiască și să se descătușeze de ele dă dovadă că este un suflet superior, își înțelege adevăratul său rost în lume și știe să facă din trupul său un instrument la dispoziția sufletului — și așa a fost Ioan Roman. Nu i-a lipsit, scumpului nostru dispărut, preocuparea în cel mai înalt grad, de specializare în ramura sa, punându-și cunoștințele în serviciul neamului, atunci când nevoia a cerut, dar în acelaș timp l'au preocupat și toate problemele de știință, filozofie și religie, cari fac pe omul superior.

Lăsând altora a vorbi de rolul său național în Dobrogea, voi arăta — deși numai în scurt — tributul pe care l-a dat, ca un adevărat creștin, bisericii și credinții, mai ales în ultimul timp, de când a luat ființă Episcopia de Constanța.

Intrat în parlamentul bisericesc al acestei eparhii, în anul 1925, a fost întotdeauna autoritatea, care cu o deosebită clarviziune deslega toate chestiunile ce necesitau cunoștințe, dar și multă pătrundere.

Cunoscător al istoriei bisericești, da o interpretare vie și cu totul nouă evenimentelor, din care era nevoie să scoatem actuale pilduri.

Terminându-se în anul acesta periodul de 6 ani al adunării eparhiale, la apelul pe care P. S. Episcop i l-a făcut de a primi, ca și în viitor să intre în adunare, făgăduise că primește cu plăcere și speră că experiența celor 6 ani de până acum, va fi întrebuintată cu mult folos pentru ridicarea bisericii noastre. Dumnezeu n'a vrut să ni-l lase mai mult și l-a chemat în ceata aleșilor săi.

Credința la el, nu era o superstiție sau un cuvânt de conveniență socială, ci o convingere adâncă, sufletească. E de ajuns să citească cineva compunerea sa în versuri „Maranatha“, poezie compusă și publicată într-o revistă literară de Sf. Paști din anul acesta, ca să vadă că Ioan Roman, cercetător al tuturor teoriilor filozofice și de știință: pozitivist, materialist, ajunge să se oprească la învățătura Dumnezeiască a Mântuitorului și să-i dedice o odă: *Maranatha-Domnul va veni*.

Nu este singura compunere literară a sa; și această preocupare estetică, pe lângă cea religioasă, ne arată sufletul lui veșnic tânăr și ne dă dovada că într'adevăr trupul care îmbătrânește nu-i decât o mașină slabă, în posesiunea sufletului, care este veșnic tânăr, ca și veșnicia care l-a creat.

Familie îndurerată a scumpului vostru dispărut, nu-l plângeți pe tatăl vostru, căci el și de acolo, de sus, va veghea asupra voastră. Mângâiați-vă, că în lumea care l-a cunoscut, el a rămas o icoană vie de muncă și idealism, care să călăuzească pe mulți.

Iar tu suflet ales, care încă mai puteai rămâne cu noi și cu ai tăi, odihnește-te în sânurile tatălui, în pace, căci cât ai stat pe pământ, ai fost pildă de viațuire și de desăvârșită întrebuintă a talanturilor cu cari Domnul te-a fost dăruit. Biserica dobrogeană, căreia i-ai servit, îți va fi recunoscătoare și se va ruga pentru sufletul tău.

Fericită este calea întru care mergi astăzi suflete, că s'agățit ție loc de odihnă, Amin.

Vicar, Gr. Dumitrescu

ACTIVITATEA CERCURILOR PASTORALE ÎN EPARHIE

29 Martie 1931.— Cercul pastoral *Cosâmbești-Ialomîța* a ținut ședință în parohia Ciulnița. Serviciul divin s'a oficiat în sobor, iar răspunsurile liturgice au fost date de căntăreții cercului. Predică Păr. Gh. Ionescu-Bora despre: „*adevărul scop al venirii Mântuitorului pe pământ*“.

Ședința intimă s'a ținut în casa parohului respectiv. Ședința de după masă s'a ținut în Sf. Biserică. Conferințiază Păr. P. Angelescu-Poiana despre: *jurământ*. Păr. Președinte închide ședința.

14 Aprilie 1931.— Cercul pastoral *Ștefănești-Ialomîța* a ținut ședință în parohia Ștefănești. Serviciul divin s'a oficiat în sobor, iar răspunsurile au fost date de corul cântăreților. Predică Păr. Ec. Gr. Arsenescu despre: *folosul învățaturii Domnului nostru Iisus Christos*, explicând cuvintele bisericii: „veniți de primiți lumină“. La urmă s'a făcut parastas pentru eroii satului Ștefănești după care, Păr. Rădulescu mulțumește enoriașilor, că au venit la biserică într'un număr așa de mare și-i roagă, ca niciodată să nu părăsească biserica.

În ședința intimă s'a fixat programul cercului pentru întregul an. Au lipsit fără motiv dela cerc: Pr. Dobrin-Săpunari, Valeriu Popescu-Lupșanu, Pr. Danciu-Nucet și Ilarion Fiorea-Plevna. Toți

au fost pedepsiți și notați în scripte. (Procesul-verbal este întocmit cu multă îngrijire).

19 Aprilie 1931. — Cercul pastoral *Moldoveni-Ialomița*, a ținut ședință în biserica parohială din Comuna Patru-Frați. Serviciul divin s'a oficiat în sobor. Predică Păr. Gh. Mănescu-Slătioarele despre: *venirea creștinilor la biserică*. La urmă s'a oficiat parastas pentru eroii neamului.

În ședința intimă s'a discutat și întocmit itinerariul cercurilor culturale pe întregul an. Ședința de după amiază s'a ținut la biserică. Conferențiază Păr. Iancu Teișanu-Bărbulești despre: „Beție”. Păr. Președinte I. Popescu închide ședința.

19 Aprilie 1931. — Cercul pastoral „Slobozia-Nouă”-Ialomița, a ținut ședință în parohia Iazu. Toți membrii cercului au fost prezenți. Serviciul divin s'a oficiat în sobor. Evanghelia zilei a fost explicată de Păr. I. Bercuși. La urmă s'a oficiat parastas pentru eroii morți în război.

În ședința intimă s'a discutat asupra diferitelor ierurgii, precum și uniformizarea lor. S'a fixat apoi itinerariu cercului pe întregul an.

26 Aprilie 1931. — Cercul pastoral *Chioara-Ialomița*, a ținut ședință în Biserica filială cu hramul „Sf. Ierarh Vasile cel Mare” din parohia Chioara. Serviciul divin s'a oficiat de către Cucernicii Preoți: V. Popescu-Chioara, Ec. V. Andreescu-Făcăieni, Dan Ionescu-Cegani, G. Dumitrescu-Bordușani, V. Cioară-Vlădeni, Ștefan Toma-Hagieni și Gh. Uzună-Ferdinand I; iar răspunsurile au fost date de cântăreții parohiilor din cerc. Predica a fost rostită de Păritele V. Cioară, având subiectul: „Insemnătatea Invierii Domnului pentru creștinătate”. La sfârșit s'a citit rugăciuni pentru cei bolnavi.

26 Aprilie 1931. — Cercul pastoral *Axintele-Ialomița*, a ținut ședință în biserica parohială „Sf. Nicolae” din com. Crăsani de Jos. Serviciul divin s'a oficiat în sobor, iar răspunsurile au fost date de cântăreții cercului. În urmă s'a oficiat parastas pentru eroii neamului, precum și un Tedeum pentru deschiderea activității cercului pastoral pe acest an. Predica a fost rostită de Păr. Victor Dumitrescu-Axintele. Mai vorbește Păr. B. Ionescu.

În ședința intimă s'a discutat despre: *Postul Sf. Paști și dansurile*. Ședința publică nu s'a ținut, nefiind fixat încă itinerariul cercului.

A lipsit nemotivat: Păr. Iancu Alexandrescu-Rași, precum și cântăreții Ioan N. Stant și Stamate T. Oancea-Ulești. Toți au fost pedepsiți și notați în scripte.

26 Aprilie 1931. — Cercul pastoral *Radu-Negru-Ialomița*, a ținut ședință în biserica parohială din com. Călărașii-Vechi. Serviciul divin s'a oficiat în sobor, iar răspunsurile liturgice au fost date de cântăreții cercului. Credincioșii au luat parte în număr foarte mare,

Evanghelia zilei a fost explicată de Păr. Ic. Gh. Marinescu. Mai vorbește Păr. I. Enache Petrescu. În urmă s'a oficiat parastas pentru eroii neamului.

În ședința intimă s'a discutat : uniformizarea ierurgiilor și s'a fixat itinerariul ședințelor cercului pe întregul an. (Procesul-verbal întocmit cu îngrijire).

3 Mai 1931. — Cercul pastoral *Moldoveni-Ialomița* a ținut ședință în biserica parohială din com. Moldoveni. Serviciul divin s'a oficiat în sobor ; iar răspunsurile liturgice au fost date de corul cântăreților respectivi. Predică Păr. Iancu Teișanu-Bărbu'ești, explicând Evanghelia zilei. La urmă s'a oficiat parastas pentru eroii neamului.

Ședința publică s'a ținut în localul școlii. Păr. D. Popescu-Președ. cercului, conferențiază despre : *Preotul și Cooperatia*. Mai vorbește și D-l Judecător al Ocolului rural-Urziceni. Atât la slujba de dimineață, cât și de după amiază au luat parte mulți credincioși, precum și autoritățile comunale, D-l Judecător și D-l Pretor al orașului Urziceni. Toți membrii cercului au fost prezenți.

3 Mai 1931. — Cercul pastoral *Perieți-Ialomița*, a ținut ședință în biserica parohială cu hramul „Sf Ierarh Nicolae“ din Perieți. Serviciul divin s'a oficiat de către Cucernicii Preoți : M. Haralambie, Gh. Sachelarie, N. Dobrescu, M. Vasilescu, C. Petrișor și Alex. Alexandrescu, iar strana a fost condusă de D-l I. Nicolescu învățător și cântăreț, precum și de cântăreții din cerc. Predica a fost rostită de Păr. M. Vasilescu-Grivița despre : „*Puterea cuvântului dumnezeesc*“. Credincioșii au luat parte în număr mare.

În ședința intimă s'au discutat următoarele chesiiuni : importanța ședinței publice de după amiază și atitudinea puțin mulțumitoare a cântăreților față de preoți.

Ședința publică s'a ținut în localul școlii primare din com. Perieți. Păr. Alex. Alexandrescu deschide ședința. Păr. C. I. Petrișor-Pribegi, conferențiază despre : alcoolism. Urmează recitări ținute de elevii școlii primare, coruri, ș. a.

Observații generale făcute de Păr. Președinte al Cercului cu ocazia ținerii ședinței : Roadele culese la sfânta biserică, de dimineață și la școală și după amiază sunt răsplata suficientă, a membrilor cercului, pentru munca depusă. Cucernicii Preoți au avut o atitudine demnă de toată lauda. Cântăreții, în parte, lipsiți complectamente de chemarea misiunii lor. Neordonăți, neascultători ș. a. (C. Președinte este rugat a ne raporta pe toți acei, cari nu dau ascultarea cuvenită ordinului nostru spre a se lua măsuri contra lor). Au lipsit fără motiv : Pr. Stroescu-Andrășești, cu ambii cântăreți, Pr. I. Popescu-Ciochina, cu ambii cântăreți, Pr. R. Constantinescu-Miloșești, cu ambii cântăreți, și cântăreții dela parohia Grivița. Toți au fost pedepsiți conf. art. 23 din Reg. cercurilor pastorale, publicat în revista Tomis pe luna Iunie a. c. cu „admonestare“.

17. Mai 1931.—Cercul pastoral *Sudiți-Ialomița*, a ținut șe-

dință în parohia Săveni. Toți membrii cercului au fost prezenți. Serviciul divin s'a oficiat în sobor; iar răspunsurile au fost date de corul cântăreților. Evanghelia zilei a fost explicată de Păr. N. Borcan. Credincioșii au asistat în număr foarte mare. Mai vorbește Păr. Decu despre „acțiunea vrășmașă a sectanților împotriva bisericii și mai ales a țării“.

În ședința intimă s'a discutat despre Taina Sf. Botez și s'a fixat itinerariul cercului pe întregul an. La ședința publică de după amiază, conferențiază Păr. C. Vladimirescu despre: „*luminarea membrilor societății în raport cu atribuțiile fiecăruia*“. Urmează coruri religioase. Păr. Președinte închide ședința.

24 Mai 1931.—Cercul pastoral *Radu-Negru-Ialomița*, a ținut ședință în parohia Mircea-Vodă. Serviciul divin s'a oficiat în sobor. Răspunsurile au fost date de cântăreții cercului. Predica a fost rostită de Păr. Ic. M. Tiberiu. La slujbă ia parte lume multă, precum și învățătorii cu elevii deta școală.

Ședința publică s'a ținut în localul școlii. Conferențiază Păr. M. Tiberiu despre: *Școală și biserică*. Toți membrii cercului au fost prezenți.

(va urma)

R.

PARTEA OFICIALA

COPIE depe telegrama Mejestății Sale Regelui Carol II către Prea Sfințitul Episcop Gherontie.

M. S. Regele a binevoit a mă autoriza să vă transmit înaltei Sale mulțămiri pentru bunele urări exprimate de Prea Sfinția Voastră și poporul comunei Negureni Constanța cu prilejul sfințirii bisericii din acea localitate.

Secretar particular al M. S. Regelui

(ss) C. Dumitrescu

COPIE depe adresa Sfântului Sinod Nr. 1152 din 3 Iulie 1931, înregistrată la Sfânta Episcopie Constanța sub No. 3003 din 6 Iulie 1931.

Prea Sfințite,

Cu frățească dragoste avem onoare a vă face cunoscut, că după înțelegerea luată cu Sf. Patriarhie Ecumenică, Sfântul Sinod în ședința sa dela 16 Martie 1931, a hotărât, ca Sfintele Paști să se serbeze după vechea pascalie până când viitorul Sinod ecumenic ortodox va decide altfel. Prin urmare, în anul viitor 1932, Sf. Paști se vor serba la data de 1 Mai.

Primiți vă rog, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări.

Președinte, **PATRIARH, (ss) MIRON**

Director, (ss) **TIT**

Dăm mai jos copie depe adresa No. 37831 înreg. la No. 83816 | 1931 a Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale—Direcția Sănătății către Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor, cu invitația ca preoții să îndrumeze pe credincioși a face la vreme cuvenitele declarațiuni de naștere a copiilor spre a fi astfel feriți de amenzile ce se vor aplica conform legii stării civile.

Avem onoare a vă aduce la cunoștință următoarele observațiuni făcute cu privire la vaccinul B. C. G. ce se administrează noilor născuți de multe ori cu întârziere, adică dela 7—10-a zi dela naștere și vă rog să binevoiiți a lua măsuri în ceea ce vă privește.

1. Unii părinți fac declarația de naștere la oficiul stărei civile la 4—6 zile după naștere și chiar mai târziu.

2. Agenții sanitari și moașele însărcinate cu administrarea B.C.G. se duc rar la oficiul stărei civile, pentru a culege adresele noilor născuți, adică la câte 2—3 zile chiar și mai rar.

1. Să se aplice riguros legea stărei civile care prevede declarațiunea în termen de 3 zile, dând în judecată pe contravenienți, făcându-se în prealabil anunțuri prin ziare.

2. Preoții să lumineze publicul și să-l îndemne să facă declarația imediat după naștere.

3. Moașele particulare și cele empirice care au asistat la naștere, să anunțe imediat faptul, Circomscripția sanitară respectivă sub sancțiuni.

4. Personalul sanitar însărcinat cu operațiile B.C.G. să ridice cel puțin de trei ori pe săptămână adresele noilor născuți dela oficiul stărei civile.

MINISTRU, (ss) indescifrabil

Șeful Serviciului, (ss) indescifrabil

O SCRISOARE

PREA SFINTE,

Vă mulțumesc din suflet pentru eleganta carte omagială ce ați binevoit să-mi lăsați acasă.

Mi-a părut rău că întâmplarea a făcut să nu vă pot mulțumi personal.

Am citit volumul cu atenție și, ca unul care vă urmăresc cu dragoste activitatea, am văzut cu multă plăcere tot

ce ați putut realiza, în cei cinci ani de păstorie, — desigur enorm de mult — pe aceste vremuri atât de grele.

Pentru aceasta meritați toate felicitările.

În nădejdea că vom trăi și noi zile mai bune de cât cele de azi, vă urez din toată inima păstorie fericită, sănătate și viață lungă, pentru a duce mai departe munca începută de iubitul nostru părinte și de Prea Sfinția Voastră, în această eparhie unde totul era de făcut.

Eu cunosc greutățile cu care a-ți luptat și cu cari veți mai lupta, dar cu atât mai mare vă va fi mulțumirea când, cu ocazia altor aniversări — pe cari vi le doresc cât mai numeroase — veți privi la alte realizări de cari va fi legat numele Prea Sfinției Voastre.

Încă odată rugându-vă să primiți felicitările mele, pentru frumoasa activitate desfășurată și mulțumirile mele, pentru darul făcut în amintirea scumpului nostru părinte și al Prea Sfinției Voastre frate, rămân al Prea Sfinției Voastre iubitor fiu duhovnicesc.

(ss) I. TEODORESCU

Profesor la liceul „Sf. Sava“ din Bucureșt

INFORMAȚIUNI

Direcțiunea școlii de cântăreți bisericești „Episcopul Gherontie“ din Constanța, aduce și pe această cale la cunoștința tuturor absolvenților a acestei școli, căroră li s'au dat spre folosință până la terminarea diplomelor respective, certificate sau adeverințe, că sunt toate anulate pe ziua de 1 August a. c., întrucât diplomele sunt gata și cei în drept se pot prezenta la cancelaria sus numitei școli spre a și le ridica.

— Redacția și administrația ziarului preoțesc „Crucea“ s'a mutat din str. Buzești în strada Știrbey-Vodă No. 53. — București.

— Protosinghelul Ilarion Marin cu metania în Mănăstirea „Gherontie Episcopul“ dela Balaciu, județul Ialomița, nesupunându-se ordinelor Chiriarhului său și alergând la stăpânirea cea din afară, a fost — deocamdată — pedepsit cu ridicarea rangului de protosinghel, rămânând simplu ieromonah.

Se aduce pe această cale, la cunoștința tuturor că numitul este oprit de a sluji cele ale preoției, în altă eparhie.

De va perzista în nesupunere și nu se va întoarce la metania sa, i se vor aplica pedepse și mai grave, făcându-se vinovat de prevederile Canonului 4 Sinodul IV ecumenic, Canonul 3 și 5 Sinodul Antiohia.

— În ziua de 12 Iulie a. c., a încetat din viață la locuința sa din strada Carol, Ioan N. Roman, avocat, fost membru în Adunarea eparhială, cum și în Consiliul Secției Culturale, depe lângă Sf. Episcopie — Constanța.

Sfânta Episcopie a Constanței

No. 2991 | 1931

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința amatorilor că, în ziua de 28 Iulie anul 1931 ora 17, se va ține din nou licitație publică în localul primăriei comunei Oltina-Constanța, pentru darea în arendă, a parcelei de exploatat din pădurea Sfintei Episcopii pe anul 1931—1932, aflată în ostrovul Epurașu, comuna Oltina-Constanța. Suprafața parcelei, este de circa 37 ha. esență salcie.

Exploatarea se face în condițiunile generale pentru exploatarea pădurilor statului, precum și în condițiunile speciale prevăzute în caetul de sarcini, aflat în Cancelaria Sfintei Episcopii—Secția Economică—unde se pot vedea de doritori, în zilele de lucru între orele 7—12.

Licitația va începe dela prețul de le 5000 (cinci mii) de fiecare ha. Ofertele închise, se vor depune în ședința de ținerea licitației, la locul și ora arătată, împreună cu garanția de 50% la valoarea totală oferită, în numerar sau efecte garantate de stat. După adjudecare, garanția va putea fi mărită la 10% din valoarea contractului. Timpul de exploatat este de un an și în termenii arătați în legea silvică. Ofertanții vor dovedi că, au mai exploatat păduri.

În acelaș locaș, zi și și oră, se va ține licitație pentru vânzarea a circa 450 stânjeni lemne de foc de salcie, (lungime 2,10—2,20 m.) tăiate în anii 1930 și 1931, depozitate la mal, lângă cursul Dunării în ostroavele Strâmbu și Epurașu. Depozitele se pot vinde în total, sau în parte. Ofertele și garanția se vor depune în condițiile arătate mai sus la licitația de arendarea parcelei de pădure 1931—1932.

Ofertele vor începe dela suma de lei 500 (cinci sute) de fiecare stângen. Se pot face avantajii de plată, ce se vor prevedea în contract.

Consilier Referent, Diacon Gr. Iosub

VIII. AUGUST (31 zile)

Ziua are 13 ore, noaptea 11.

Zilele săptămânei	Data	Numele sfinților și sărbătorilor
Sâmbata	1	Scoat. Sf. Cruci. 7 muc. Macabei
Duminică	2	Aduc. moașt. Sf. Arhld. Ștefan
Duminica 9 după Rusalii, glas 8, voscr. 9, Ap. 1 Cor. III, 9—17 Ev. 9 Mat. XIV, 22—34		
Luni	3	Cuv. păr. Isachie, Dalmat și Faust
Marti	4	Sf. 7 tineri din Efes, Evdochia
Miercuri	5	Sf. muc. Evsignie, Candid
Joi	6	† Schimbarea la față a D-lui ☾
Vineri	7	Cuv. mucenic Dometie Persanul
Sâmbătă	8	Sf. Emilian märt. episc. Kizicului
Duminică	9	Sf. Apostol Matis, Antonie, Iacob
Duminica 10 după Rusalii, glas 1, voscr. 10 Ap. 1 Cor. IV 9—16 și Fapte 1, 12—17, 21—26, Evang. 10 Mat. XVII, 14—23 și Lc. XI 1—6		
Luni	10	Sf. muc. și arhidiacon Lavrentie
Marti	11	Sf. muc. și arhidiacon Evplu, Nifon
Miercuri	12	Sf.ții muc. Fotie și An'chit ☽
Joi	13	Cuv. păr. Maxim mărturisitorul
Vineri	14	Sf. Prooroc Mihea, Marcel
Sâmbătă	15	† Adormirea Maicii Domnului
Duminică	16	Ad. sf. Mahrame și sf. Diomid
Duminica 11 după Rusalii, glas 2 voscr. 11 Ap. 1, Cor. IX, 2—12 și 1, Tim. III, 13—IV. 1—5 Ev. 11 Mat. XVIII, 23—35 și Lc. IX, 51—57, X, 22—24		
Luni	17	Sf. muc. Miron, Straton, Filip
Marti	18	Sf. muc. Flor și Lavru, Serapion
Miercuri	19	Sf. m. muc. Andrei Stratilat ☽
Joi	20	Sf. Prooroc Samoil, Memnon
Vineri	21	Sf. ap. Tadeu și sf. m. Vassa
Sâmbătă	22	Sf. mucenic Agatonie, Achidin
Duminică	23	Sf. muc. Luo, Irineu, Calinic
Duminica 12 după Rusalii, glas 3, voscr. 1, Ap. 1, cor. XV, 1—11, Filip 11, 5—11, Ev. 12 Mat. XIX. 10—26 și Lc. X, 38—XI, 27 și 28		
Luni	24	Sf. muc. Evthie, Arsenie, Sira
Marti	25	Sf. ap. Tit și Vartolomei
Miercuri	26	Sf. Adrian și Natalia
Joi	27	Cuv. păr. Pimen, Antiza, Ozia ☽
Vineri	28	Cuv. păr. Moise Arapul, Diomid
Sâmbătă	29	† Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul post
Duminică	30	Sf. păr. Alexandru, Ioan și Pavel
Duminica 13 după Rusalii, glas 4, voscr. 2, Ap. 1, Cor. XVI, 13—24, Evang. 13 Mat. XXI, 33—41		
Luni	31	Punerea cinst. brtu al Maicii D-lui

Aducem la cunoștință tuturor abonaților că: revista se trimite de aci, regulat. Se vede că la sosirea poștei, sunt cititori cari o rețin.

Făcem un călduros apel și pe această cale, către toți acei cari se ocupă cu lucrul acesta, să n'o mai oprească și s'o trimită la destinație.

Deasemenea rugăm pe toți abonații noștri, cari nu primesc regulat revista, să ne comunice la timp pentru ca noi să cercetăm și să luăm măsuri.

TOMIS

SFANTA EPISCOPIE — CONSTANȚA

Donatorul
P. C. Sale

Crest Nic Popescu
Profesor Universitar

Biserica Bradu Boteștii

Parohia _____

Județul

București